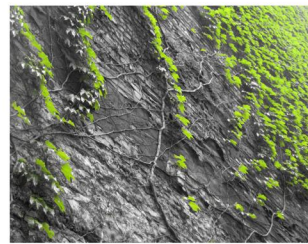

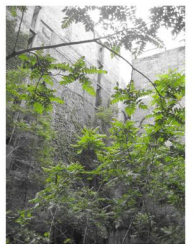
Athatások

A megkövült utcákban egy-egy ponton egyszerre több dolog is látszik egymás mögött. Az átírtatlan tömörség hirtelen feloldódik ezeken a helyeken, a súlyos súlytalanmá válik, a zárt kinyílik. Talán a több száz éves, zárt közöghely ugyanígy lehet betörni és berogadhatóvá válni, mint ahogy a kövekkel áthat a levegő. Jellemzően ezek a jelenségek sarokházakon (házak sarkain), kapukban, kapujakban észlelhetők.

Zldség

A város kökösében teljesen megfélekednek a természetrel. Ott, ahol még a víz sem föntől hull lefelé, hanem szökőkutakban szökdeszel, elfelejtjük, hogy magunkat körbehatároltuk, a természetből választottuk ki egy darabot. Ettől még továbbra is aluttunk a föld, felettünk az ég.

A parkok emlékeztetnek rá, hogy tényleg itt a föld, és bár nagyon kellemesek és pihentetőek tudnak lenni, szándékosan távolról utakkal, szökőkutakkal, tervezett süllypontokkal ellátottak. Nem tudnak spontán módon viselkedni, sokszor ugyanannyira a saját szabályaik közt fekszengenek, mint épített környezetek.

A Nyáry Pál utcában van egy dzsungel. Az acetfák gallástalanul szaporodnak a foglyiban, a vadszölő teleltetve a túzfákba; az egyetlen láthatóan ültetett fa törzsét is, amely fölémagassodik az acetdöröknök magávé tette a börtönyt. Bár ápolatlan, jó nézni, mert burjánzik, és, nem törődve semmivel, csak a fényvel (mert minden vadszőlővel a fény felé fordul), házak fejelmézettségén laza kúcsit a kert nemterődsége.

Részletgazdagság

Az archaizmus korában a részletgazdagság mértéke a kézi technika fejlődésével egyenesen arányosan növekedett. Az egyre finomodó részletgazdagság az értelem virágzását tükrözte. A középkorban, különösen a gótika idején a támvékek, boltozatok, egyéb új szerkezetek fejlődése mellett az ornamentika ezek ünneplését szolgáló kísérőjelenség volt. A díszítések a tekintély, a nagyság, az ünneplés jelzései voltak, javarészt templomok, katedrálisok, kastélyok privátgumaiaként jelentek meg. A hétköznapi városi funkciókat szolgáló épületek továbbra is egyszerűek maradtak. A barokkban a józan mértékletesség ellentét, majd az Újkort követő neo-trányzatok ezt még tovább fokozták. Olyan túlburjánzás következett be, amely már önmaga kárára vált. (A díszítés tagadhatatlan erőnye a kézi munkából, az emberi jelenlétből adódó erő. Eppen ezért automatizált, gépek uralta világunkban csodálattal állunk ezen emlékek előtt, de nem feltétlenül az eredmény előtt tisztelgünk, hanem az ember előtt, akinek keze munkája.) Minden túló magatartást követően sikerülhetett a visszavonulás, az újragondolás és megújulás, amelyben a kifáradt kláskának már helyük nincsen.

Az erény már nem az erőfitotás, hanem a tiszta rend. Határozottan igaz ez mai világunkban, ahol a túlnyomórészt olyan méreteket ölt, ami mellett minden új mozdulattal a nyugalmat kell szolgálni.

Virágok

Május van. Itt-ott kivirágzott az ablakpárkányok. Téli végű kísérőváros-félelem némileg enyhült. Akkor a délutáni sötétségben ritkán égő lámpák jeleztek az emberi jelenlét, most az ablakpárkányokban gondozott csiréges virágok mosolyognak vissza a rátekinetőkre. Ha visszameleksem a feleméresék adataira, körülbelül egy virág egy téli lakó. Barátságosabb a környék mint februárban, de még mindig nincs elég virág.

Jó jel, hogy a növényy ott is előbbi, akora nem ültették. Ehhez szállítóközög kell, ami vagy a szél, vagy egy madár és a megemésztetem mag. A szél tisztítja a levegőt, a madár pedig csiszéreg. Mindkettő valahonnan messzebbről jön.

Találkozások

Mindegyiknek megálatéenne van, saját arányai, szabályai, elvei, életkora, története, ismerősei, barátai, ellenségei. Ők is tartoznak valahova, ottlónak önmaguk, idő, még szomszédok is vannak. Nehéz összetartalkoznak, öltözköznek egymással. Egyik sem ugyanolyan, mindegyik más. Egyik öregebb, másik fiatalabb, egyik ágiott, másik elhanyagolt, van, amelyik már sokat megélt, s fejelmézetlenül dülöngél, mondván: hogy ő már megélt, van, aki jövevényként igyekszik hasonlítani az öregekhez, mert még nem tudja, hogy ő más. Mígátte még nincs az a hosszú, ádott idő, ami igazolná hiteliséget. Pontosan ugyanolyanok, mint az emberek.

Tükrök

A színesre vakolt téglafalak nyílásiban tükrök tágítják a falak által lehatárolt külső teret. A külső tér a városban teljesen más, mint az erdőben vagy egy tisztáson, mert míg a természetben a fak legfeljebb napernyőt vagy esernyőt a földnek, addig a házak szorosa keretek közé szorítják a szabad teret. A méretek nélküli mérethetőség válik, van szélesség, hosszúság, magassága. A természet végtelenné tűnő távlat a városban legfeljebb utcáhozszó korcsosul, amely végében egy újabb falba ütközik.

De ezek a kis tükrök játszanak velünk. Játsszanak a gondolataink, hogy a falak mögött is ott a „kint”, nem lák az északi csaldóság, hanem a falak csálnak. Teljesen mindegy, hol a trükk, játszanak jó.

